

Napló

Lesznai Anna

1939

*Itt állok köztetek. Lehántva rólam
a föld is, mely táplált, hogy őt szeressem.
Megsebzett testem meztelen mered,
nyomorék csont a kitépott gyökér.*

*Mert nem enyém már, amiből eredtem.
Mi hozzám tapadt, már hozzám se ér.
Sikong a vadlúd a vad őszi széllel:
ki itt marad, az száz halállal vész el.*

*Jaj annak, aki szeretni merészel!
Nem lombosodhatok, ha ti örültök.
Mikor virítok, messze elkerültök.
Méregnek mondjátok mézes gyümölcsöm.*

*Kitől kérjek most apát, anyát kölcsön,
ősöket, kik nem ezt a tájat járták?
Testvért, aki nem tiértetek halt meg?
s más kertben fakadt ifjúság virágát?*

*Szeretőt, aki nem köztetek nőtt fel
s páruul szemelt, hogy kettesben szeresse
együtt velem azt, amit ti szerettek,
s együtt hordja velem a ti kereszttek?*

*Mert Isten is, ki anyává tett engem,
ölemet a ti sorsotoknak szánta.
Barázdátok az én testembe szántva
magot termelt, mely a ti magotok.*

*Most kiteszítok. Egyedül vagyok.
Elraboljátok a fiaim jussát.
Érzem szerelmes asszonyvállamon
gyűlöleteknek kemény puskatussát.*

*Mennék — de ajkamról a szavatok,
a ti szavatok zokog vissza rátok.
S hogy ajkatokról rámszakad az átok
bölcsődalomnak ütemét idézi.*

*Igézet ez, amelynek mása nincsen!
Ha megsebeztek, a ti véretek hull.
Ha kidőlök, a ti sorotok ritkul.
S bárhol pusztulok: síromba kísértetek.*

*Előre nézek s mégis visszalátok.
Jussom s hazám nekem a ti hazátok!
Mert szívós ám a száműzött kísértet:
ti elporladtok, de én hazajárok.*

1940

*A fák is, mint az emberek,
némák itt és idegenek.
Nem játsztam bűvöcskát alattok,
komor menetben nem haladtak
apám koporsója felett...
A fák itt mért szeressenek?*

*A házak is, akár a fák,
menhelyek, nem meghitt tanyák.
Nem itt tanultam járni én,
botlom a szobák küszöbén.
A deszka: deszka, s a kövek...
A házak, mint az emberek.*

*S az emberek is, mint a házak:
nem értem, hogy mit magyaráznak.
A szó csak üres, balga hang,
nem r'gófütty, nem estharang,
nem gügyög, mint a kisgyerek...
A szó is, mint az emberek.*

*Az öröm is csak pusztá szó:
nem enyhítő, nem laktató.
Üres edény, csalóka tál,
elepeszt, ha szomjan talál.
S ha kacagni hallod magad
friss bánatod is felfakad.*

*S a fájdalom... felelj dalom:
milyen ízű a fájdalom?
Nincs sava, borsá; tompa súly;
megbénít, hogyha rád borúl.
A bánatra se ösmerek —
idegen, mint az emberek.*

*S én is, mint aki sose látott,
énmagam mellett meg se állok.
„Ki ez?” kérdem — s kissé kitérek,
jobb lesz tán, ha hozzá se érek.
Szemérmesen néz el szemem...
Sárga folt van a szívemen.*

*S a nap is egy nagy sárga folt.
Régente reggel rám hajolt,
ágyamból frissen kikerített,
szerelmetes delet terített.
Most ő is, mint az emberek...
eléget, ha leheverek.*

Ne állhass, hisz a föld forog.
Rohamok az autósorok.
Ne hadd magad, ne add magad.
hordd el magad, add el magad...
A föld se rét, se legelő,
választófal a levegő.

Az utak céltalan szaladnak.
Be igazuk van az utaknak!
Hová vinnének — nincs hazám,
magam se vagyok igazán...
Az út csak céltalan szalad —
addig szalad, míg megszökad.

1946

Nincs semmi még, nincs semmi már —
terád a Semmi torka vár.
A semmi nem is fájdalom,
mert semmi sem fáj már nagyon.
Mi fájna még, ha elveszezt
az elsőszülött gyermeked,
szülőházad, házad, hited,
nem szeret már ki szeretett.
De írva vagyon: egy veréb
se hull le holtan, mielőtt
az Úristen elrendeli,
s a sorsunk Törvénnel teli.
A Semmi tán egy teli ház,
hol gyöngyborrá erjed a gyász;
ott sok magános lelkeket
szóttésbe szőnek szent kezek.
Vagyon ott egy jó cserepes,
ki felszedi a cserepet,
összefódozza aranydróttal,
mind egybe az élet a hóttal,
és rálehel és lásd mi lett:
felépült törött csereped.
És van ott egy jó köszörűs,
ki tompa kedvet köszörül:
nem is kell soká köszörülni:
megint tudsz fájni és örülni.
S ha újra ép vagy és egész,
a nehéz ajtó nyíltni kész
s mint édesanyádnak öléből,
úgy hullasz ki a semmiségből.
Az élet ismét rád szakad,
újszülött szíved fennakad
valami kusza ágbogon,
nem ring nagyon, nem üt agyon.
Fészket rak benned egy madár,
párra lel, fiókákra vár,
versenyt dalol a többi szívvél...
Az ág az éjszakába ível.
Jön a vihar, törlik az ág
és összeomlik a világ.
Így vár örökkön rád a vég
s nincs semmi már, nincs semmi még.